

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīgā

VSIA “Latvijas Nacionālā opera un balets”

[..]

Lēmums

Rīgā,
2021.gada 30.martā

[..]

Par pienākuma uzlikšanu

Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) 2021.gada 20.janvārī saņēma VSIA “Latvijas Nacionālās operas un baleta” (turpmāk – LNOB) 2021.gada 20.janvāra vēstuli Nr. [..] *Par personas datu apstrādi videonovērošanas veidā* ar pielikumiem¹ (turpmāk – Atbildes vēstule) uz DVI 2020.gada 21.decembra vēstuli Nr. [..] *Par personas datu apstrādi videonovērošanas veidā un aicinājuma izpildi* (turpmāk - Aicinājums) par LNOB telpās veikto personas datu apstrādi videonovērošanas veidā.

DVI konstatē, ka no LNOB Atbildes vēstulē minētiem paskaidrojumiem izriet, ka LNOB telpās Aspazijas bulvāris 3, Rīga, tostarp, caurlaidē no darbinieku ieejas ir uzstādīta videonovērošanas kamera, kas daļēji aptver, arī caurlaides dežuranta darba vietu². Videonovērošanas mērķis ir noziedzīgu nodarījumu novēršana un atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības aizsardzību. Informatīvas zīmes par veikto videonovērošanu³ ir uzdātītas pie ieejas un arī pie publikas ieejas LNOB ēkā, kuras satur informāciju par pārzini (LNOB) un mērķi (noziedzīgu nodarījumu novēršana un atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības aizsardzību). Tāpat visu apsardzes caurlaižu dežurantu darba līgumos ir iekļauts punkts, kas apstiprina, ka darbinieks ir informēts, ka LNOB ēkā, tostarp, caurlaides postenī notiek videonovērošana⁴. Videonovērošanas ieraksti tiek saglabāti 45 dienas un dzēšas automātiski, veicot jaunu videoierakstu. Darbinieku atpūtas telpās, ģērbtuvēs, tualetēs vai dušas telpās videonovērošana

¹ DVI reģistrēta 2021.gada 20.janvārī ar Nr. [..]

² DVI konstatē, ka Atbildes vēstules pielikumā (pielikums Nr.2) atrodas videonovērošanas kameras ekrānuņņēmuma bilde, kurā ir redzama LNOB ieeja un caurlaide, tostarp caurlaides darbinieka darba vieta

³ DVI konstatē, ka Atbildes vēstules pielikumā (pielikums Nr.3) atrodas Informatīvas zīmes bilde

⁴ DVI konstatē, ka Atbildes vēstules pielikumā (pielikums Nr.4) atrodas vienošanās par grozījumiem un papildinājumiem darba līgumā bilde

netiek veikta. Videonovērošanu veic Saimnieciskā nodrošinājuma, ugunsdrošības un apsardzes daļas darbinieki (caurlaides dežuranti), savukārt videonovērošanas rezultātā iegūtos videoierakstus ir tiesīgi apskatīt Saimnieciskā nodrošinājuma, ugunsdrošības un apsardzes daļas vadītājs, IT daļas vadītājs - datu aizsardzības speciālists un LNOB valdes loceklis. Tāpat LNOB Atbildes vēstulē norāda, ka videonovērošanas legītīmo mērķi (noziedzīgu nodarījumu novēršanu un atklāšanu saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības aizsardzību), nav iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem kā videonovērošanas veikšana. Kā piemēru norādot, ka 2016.gadā pēc videonovērošanas sistēmā atrodamās informācijas tika aizturēts iespējamais likumpārkāpējs, kurš LNOB ģērbtuvēs bija piesavinājies darbinieku naudu un mantas apmēram 4000 eiro vērtībā. Trešām personām vai institūcijām, izņemot tiesībaizsardzības iestādēm, videoieraksti nav tikuši nodoti. LNOB ir izstrādāta Datu aizsardzības politika.⁵

Ievērojot minēto un papildus DVI Aicinājumā minētajam, DVI norāda, ka saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas⁶ (turpmāk - VDAR) 4.panta 7.punktu par personas datu apstrādes atbilstību VDAR ir atbildīgs pārzinis, konkrētajā gadījumā – LNOB, savukārt VDAR 5.panta 1.punkta “a”, “b”, “c” un “e” apakšpunkts noteic, ka, lai aizsargātu datu subjekta intereses, pārzinis nodrošina godprātīgu un likumīgu personas datu apstrādi, kā arī tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā, nodrošinot datu glabāšanu, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā. Turklāt, ievērojot VDAR 5.panta 2.punktā noteikto pārskatatbildības principu, tieši pārzinim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, DVI norāda, ka saskaņā ar VDAR 4.panta 7.punktu, VDAR 5.panta 1.punkta a”, “b”, “c” un “e” apakšpunktiem un 2.punktu, LNOB ir jāpierāda savas rīcības tiesiskums - jāpierāda, ka personas datu apstrāde videonovērošanas veidā LNOB telpās tiek veikta atbilstoši VDAR.

DVI, izvērtējot Atbildes vēstulē un pielikumā esošo informāciju, t.sk. LNOB Datu aizsardzības politiku, konstatē, ka LNOB veiktās videonovērošanas mērķis ir noziedzīgu nodarījumu novēršana un atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības aizsardzība, kas atbilst VDAR 6.panta 1.punkta “d” (*apstrāde ir vajadzīga, lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses*) un “f” (*pārziņa vai trešās personas legītīmo interešu ievērošanai*) apakšpunktos noteiktajiem tiesiskajiem pamatiem un videonovērošanas kameru ieraksti tiek saglabāti 45 dienas minēto mērķu sasniegšanai.

Attiecībā par LNOB Atbildes vēstulē norādīto, ka videonovērošana tiek veikta, lai aizsargātu personu vitāli svarīgās intereses, tai skaitā, dzīvību un veselību (VDAR 6.panta 1.punkta “d” apakšpunkts), DVI norāda, ka minētā tiesiskā pamata izmantošanai personas datu apstrādē ir noteikti ierobežojumi. “Vitāli svarīgas” intereses norāda uz datu apstrādes tiešo sasaisti ar jautājumu par indivīda dzīvību un nāvi, vai vismaz draudiem, kas rada riskus vai apdraudējumu indivīda dzīvībai un veselībai. Attiecīgi VDAR 6.panta 1.punkta “d” apakšpunktu nevar interpretēt atrauti no VDAR 46.apsvēruma. Šādas vitāli svarīgas intereses, kas cieši saistītas ar indivīda izdzīvošanas iespējām, varētu būt tiesisks pamats personas datu apstrādei, piemēram, lai izmantotu sensitīvos personas datus par personas veselības stāvokli, ar mērķi nodrošināt personas ārstēšanu vai gadījumos, kad kāda konkrēta persona ir pazudusi un tiek izsludināta meklēšanā. Līdz ar to šis tiesiskais pamats nav piemērojams LNOB veiktajai personas datu apstrādei, proti, caurlaižu telpas novērošanai.

⁵ DVI konstatē, ka Atbildes vēstules pielikumā (pielikums Nr.1) atrodas LNOB 2018.gada 5.novembrī pieņemtā Datu aizsardzības politika

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regulas Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

Nemot vērā minēto kopsakarā ar LNOB Atbildes vēstulē esošo informāciju, DVI secina, ka konkrētajā gadījumā LNOB telpās, tostarp caurlaižu postenī veiktās personas datu apstrādes videonovērošanas veidā vienīgais tiesiskais pamats var būt VDAR 6.panta 1.punkta “f” apakšpunkts (*apstrāde ir vajadzīga pārziņa vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai*).

Attiecībā par videonovērošanas kameru ierakstu saglabāšanas laiku DVI norāda, ka saskaņā ar VDAR 5.panta 1.punkta “e” apakšpunktā noteikto, personas dati tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; personas datus var glabāt ilgāk, ciktāl personas datus apstrādās tikai arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos saskaņā ar 89. panta 1. punktu, ar noteikumu, ka tiek īstenoti atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi, kas šajā regulā paredzēti, lai aizsargātu datu subjekta tiesības un brīvības (“glabāšanas ierobežojums”).

Savukārt VDAR 39.apsvērumā minētais nosaka, [...] ka personas datiem vajadzētu būt adekvātiem, atbilstīgiem, un tiem būtu jāietver tikai tas, kas nepieciešams tiem nolūkiem, kādos tie tiek apstrādāti. Tādēļ jo īpaši nepieciešams nodrošināt, lai personas datu glabāšanas laiks tiktu stingri ierobežots līdz minimumam. Personas dati būtu jāapstrādā tikai tad, ja apstrādes nolūku nav iespējams pienācīgi sasniegt citiem līdzekļiem. Lai nodrošinātu, ka personas datus neglabā ilgāk, nekā nepieciešams, pārzinim būtu jānosaka termiņi, kad dati ir jādzēš vai periodiski jāpārskata. Tādējādi pārzinim (LNOB) jānodrošina to, ka personas datu uzglabāšanas ilgums ir atbilstošs apstrādes mērķim. DVI norāda, ka tas ir tehniski risināms jautājums un ir pārziņa kompetencē.

Nemot vērā minēto kopsakarā ar LNOB Atbildes vēstulē norādīto personas datu apstrādes videonovērošanas veidā mērķi, DVI secina, ka videonovērošanas kameru ieraksti tiek glabāti pārāk ilgu laiku LNOB norādītā mērķa (noziedzīgu nodarījumu novēršana un atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības aizsardzību) sasniegšanai un LNOB konkrēto mērķi var sasniegt arī ar mazāku videonovērošanas kameru ierakstu saglabāšanas ilgumu, kas arī izriet no LNOB Atbildes vēstules esošās informācijas, ka videonovērošanu LNOB telpās patstāvīgi veic caurlaides dežuranti, tādējādi konstatējot, piemēram noziedzīgu nodarījumu un atbilstoši rīkojoties, piemēram atsevišķi saglabājot konkrēto videonovērošanas kameras ierakstu, nav nepieciešams tik ilgs visu videonovērošanas kameru ierakstu saglabāšanas laiks. Ievērojot minēto, DVI konstatē, ka LNOB videonovērošanas kameru ierakstu glabāšanas laiks nav atbilstošs VDAR 5.panta 1.punkta “e” apakšpunkta un 6.panta 1.punkta “f” apakšpunkta prasībām.

VDAR 58.panta 2.punkts noteic DVI kā katrai personas datu apstrādes uzraudzības iestādei vairākas korektīvās pilnvaras. VDAR 58.panta 2.punkta “d” apakšpunkts nosaka DVI pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar VDAR noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laika posmā.

DVI informē, ka tā savā darbībā īsteno principu “Konsultē vispirms”, kas paredz, ka ar uzraugošajām darbībām jāveicina prasību izpilde, sniedzot normu un prasību skaidrojumus (preventīva funkcija), līdz ar to, tās primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārziņa veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 66.panta pirmajā daļā noteikto un izvērtējot šajā administratīvajā aktā norādīto, DVI secina, ka konstatētais pārkāpums fizisko personu datu aizsardzības jomā tiek turpināts un ir tīši veikts, līdz ar to vienīgi administratīvā akta izdošana var sekmēt LNOB izpratni par savas rīcības neatbilstību VDAR un novērst pārkāpumu atkārtosanos LNOB darbībā. Administratīvais akts tiek izdots ar mērķi aizsargāt datu subjektu

VDAR noteiktās tiesības uz savu personas datu aizsardzību. DVI konstatē, ka attiecīgo šī lēmuma mērķi nevar sasniegt ar mazāk LNOB ierobežojošiem līdzekļiem. LNOB kā privāto tiesību subjekta tiesību aizskārums ar šo administratīvo aktu notiek minimālā apjomā, savukārt sabiedrības interesēs ir gūt pārliecību par efektīvu personas datu aizsardzību, kuru īsteno DVI, šajā administratīvajā aktā LNOB kā privāto tiesību subjekta tiesību aizskārums ir samērojams ar sabiedrības interešu ieguvumu, pēdējam pārsniedzot pirmo.

Nemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “d” apakšpunktu, Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – FPDAL) 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu, **DVI nolemj uzlikt par pienākumu LNOB nekavējoties, taču ne vēlāk kā līdz 2021.gada 23.aprīlim noteikt ar personas datu apstrādes mērķa sasniegšanu pamatotu videonovērošanas kameru ierakstu glabāšanas ilgumu (ne ilgāku par 30 dienām).**

Pamatojoties uz VDAR 58.panta 1.punkta “e” apakšpunktu un FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punktu, paziņot DVI par iepriekš minētā pienākumu izpildi rakstiski⁷ **līdz 2021.gada 23.aprīlim** (pēdējā diena rakstiskas atbildes iesniegšanai pastā vai nosūtīšanai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu), iesniedzot DVI dokumentus (videonovērošanas kameru ekrānuzņēmumus), kas apliecina iepriekš minētā aicinājuma izpildi.

Lēmums LNOB tiks paziņots, nosūtot to pa pastu kā ierakstīts pasta sūtījums. APL 70.panta pirmā daļa nosaka, ka, ja ārējā normatīvajā aktā vai pašā administratīvajā aktā nav noteikts citādi, administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Saskaņā ar APL 70.panta otro daļu un Paziņošanas likuma 8.panta trešo daļu administratīvais akts uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu, 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2018.gada 5.marta lēmumu Nr.307 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā.

Direktore

J.Macuka

[..]

IZRAKSTS PAREIZS

⁷ Saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmo daļu, lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā iekļauj dokumenta autora nosaukumu, dokumenta datumu un parakstu. Saskaņā ar Elektronisko dokumentu likuma 3.panta pirmo daļu prasība pēc dokumenta rakstveida formas attiecībā uz elektronisko dokumentu ir izpildīta, ja elektroniskajam dokumentam ir elektroniskais paraksts un elektroniskais dokuments atbilst citām normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.